هیأت دولت

روحانی:

دولت امسال به فکر حل مشکلات بود سال آینده این راه را ادامه می‌دهیم!

رئیس جمهوری اسلامی ایران با اشاره به معضلات و مشکلات پیش روی کشور در سال ۹۷ خاطرنشان کرد: اگر در سال ۹۷ مشکلاتی وجود داشته، دولت به فکر بوده و اینگونه نیست که برخی می‌گویند دولت به مشکلات مردم توجهی نمی‌کند. حسن روحانی، رئیس‌جمهوری در حاشیه آخرین جلسه هیأت وزیران، گفت: امسال مردم بزرگ ایران هم سختی‌ها و مشکلات را تحمل کردند و هم حماسه‌های بسیار بزرگی را آفریدند. وی افزود: در سختی‌ها و مشکلات هم دشمنان همه توان خود را علیه ملت ایران به کار گرفتند و هم شاهد نامهربانی‌هایی از سوی طبیعت بودیم؛ در تابستان ۹۷ مردم از لحاظ آب و برق در برخی ساعات و هفته‌ها در مضیقه بودند. روحانی با اشاره به خدمات ارائه شده از سوی دولت برای روستاییان گفت: در سال ۹۷ بیش از ۱۵۰۰ روستا را آبرسانی کرده‌ایم و همچنین به ۳ هزار روستا گاز رسانده‌ایم. ان‌شاءالله این روند را در سال ۹۸ و سال‌های آتی ادامه خواهیم داد. وی تاکید کرد: اگر در سال ۹۷ مشکلاتی وجود داشته، دولت به فکر بوده و اینگونه نیست که برخی می‌گویند دولت به مشکلات مردم توجه نمی‌کند. دولت در جهت برطرف کردن مشکلات مردم طرح‌های بسیاری را در سال جاری اجرا کرد و همه توان و تلاش خود را برای حل مشکلات کشور به کار گرفت و این راه را در سال ۹۸ نیز ادامه خواهد داد. رئیس‌جمهوری با اشاره به اقدامات خصمانه مقامات ایالات متحده آمریکا علیه ایران در اعمال تحریم‌ها و فشارهای جدید اظهار کرد: مشکل دیگر ما در سال ۹۷ دشمنان قسم‌خورده‌ای بودند که با همه توان آمدند تا جلوی پیشرفت کشور و زندگی عادی مردم را بگیرند. وی ادامه داد: بخش‌های مختلف دولت بویژه بانک مرکزی تلاش کرد و ما تا حدی توانستیم قیمت ارز را کنترل کنیم و در این زمینه یک مهار نسبی انجام شد، البته این بدان معنا نیست که قیمت ارز متعادل است و ما به نقطه مطلوب رسیده‌ایم اما دشمن می‌خواست تورم ما روزانه بالا برود. در شهریور و مهر ما در زمینه تورم مشکلات زیادی داشته‌ایم اما توانستیم رشد تورم ماهانه را کنترل کنیم. وی بیان کرد: تورم ماه‌های شهریور و مهر مشکلاتی را برای‌مان ایجاد کرد. تورم ماه شهریور ۷ واحد درصد بود که توانستیم این رقم را به ۱/۶ برسانیم و تا اندازه‌ای تورم ماهانه را مهار کنیم. رئیس‌جمهوری با تاکید بر اینکه امسال فشار و سختی به مردم وارد شد و مردم سالی با سختی و فشار را گذراندند، تاکید کرد: اما دولت تمام توان خود را به کار گرفته و می‌گیرد و ما نسبت به آینده بسیار امیدواریم. وظیفه رسانه‌ها هم ایجاد امید و وحدت بیشتر است، زیرا با این دو اصل می‌توانیم از سختی‌ها عبور کنیم.

■■■

هیأت دولت مصوب کرد

افزایش بهای آب و برق در سال آینده

بر اساس این مصوبه دولت، از ابتدای اردیبهشت‌ماه بهای آب شرب و برق همه مشترکان سالانه به میزان ۷ درصد افزایش می‌یابد و از ابتدای خردادماه، سالانه ۱۶ درصد به خالص صورت‌حساب آب و برق مصارف خانگی مشترکان بالای الگوی مصرف افزوده می‌شود. هیأت وزیران در جلسه روز گذشته خود مقرر کرد تا بهای آب شرب و برق از ابتدای اردیبهشت سال ۱۳۹۸ سالانه به میزان ۷ درصد افزایش یابد. همچنین با هدف مدیریت مصرف و بازدارندگی مصارف غیرضرور، از ابتدای خردادماه، سالانه ۱۶ درصد به خالص صورت‌حساب آب و برق مصارف خانگی (بدون احتساب آبونمان، مالیات بر ارزش افزوده و عوارض) مشترکان بالای الگوی مصرف افزوده می‌شود. فاضلاب بها، مشمول افزایش موضوع این بند نخواهد بود. خانوارهایی که مصرف آب یا برق ماهانه آنها پایین‌تر از الگوی مصرف بوده و در بازه زمانی اول خرداد تا پایان شهریور، در مقایسه با دوره مشابه سال قبل، مصرف خود را کاهش دهند، مشمول تخفیف به میزان مصرف کاهش یافته با نرخ اولین پله مصرف خواهند شد. شرکت مادرتخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) موظف است طی یک برنامه زمانی، با اولویت مشترکان پرمصرف، لوازم اندازه‌گیری همه مشترکانی را که به طور متوسط مصرف برق ماهانه آنها بالاتر از الگوی مصرف است با لوازم اندازه‌گیری دارای قابلیت تفکیک مصرف برای ساعات کم‌باری، میان‌باری و اوج‌بار تعویض کند. منابع درآمدی حاصل از افزایش صورت‌حساب مشترکان پرمصرف آب و برق حسب مورد صرفاً برای تعویض لوازم اندازه‌گیری و مدیریت مصرف، کاهش هدررفت و اصلاح و بهینه‌سازی شبکه‌های توزیع و خرید آب و برق از بخش خصوصی خواهد شد.

اقتصاد در سال ۹۷ چگونه گذشت

بی‌دولتی؟

تصاویر جلسه فوری ستاد اقتصادی دولت در ۲۰ فروردین ۹۷ که سیاست دلار ۴۲۰۰ تومانی محصول آن شد

«سال بی‌دولتی» دقیق‌ترین تعریف دوکلمه‌ای از سال ۱۳۹۷ می‌تواند باشد؛ سالی که بارها و بارها عدم حضور دولت در مشکلات و بحران‌ها حس شد و سکوت دولتی‌ها موجب شد خیلی‌ها فکر کنند مسؤولان دولتی آنها را تنها گذاشته‌اند. جالب اینکه در همین سال دولتی‌ها به صراحت اعلام کردند دولت تنها مانده است و خیلی از دوستان خود را جدا کرده‌اند. سال ۹۷ با افزایش بی‌سابقه نرخ ارز شروع شد و با سیاست اشتباه ارز ۴۲۰۰ تومانی ادامه یافت و نرخ دلار تا قله ۱۹ هزار و ۵۰۰ تومان رفت و به کانال ۱۲ هزار تومان برگشت. همین رفت و برگشت نرخ‌ها چسبندگی قیمت‌ها و امواج گرانی‌ها را به وجود آورد. سیاست اشتباه دولت رانت‌های رنگارنگ را به وجود آورد. فقط برای مسافرت‌های خارجی ۳۱۵ میلیون دلار ارز ۴۲۰۰ تومانی داده شد تا تعداد رانت‌خواران خواسته و ناخواسته به طرز چشمگیری افزایش یابد. بعدا مشخص شد سیاست اشتباه و سوراخ‌های متعدد این سیاست موجب شد بسیاری از واردکنندگان دلار ۴۲۰۰ تومانی بگیرند و با نرخ دلار ۱۰ هزار تومانی کالای خود را عرضه کنند. به عبارت بهتر منابع ارزی مهم و استراتژیک کشور به حراج گذاشته شد و زمینه سوءاستفاده خیلی‌ها را فراهم کرد. دادگاه‌های متعدد اقتصادی زاییده این تصمیمات غلط بود. فشار به دولت برای ترمیم کابینه و ترمیم سیاست‌های خود بشدت از سوی دوستان و منتقدان افزایش یافت تا سرانجام ولی‌الله سیف ۲۰ روز زودتر از پایان ماموریت خود از بانک مرکزی رفت. وزیر اقتصاد که کمتر از یک سال وزیر شده بود، استیضاح شد و به همراه علی ربیعی وزیر کار توسط مجلسی‌ها از وزارت افتادند. چند هفته بعد از آن هم آخوندی وزیر راه‌وشهرسازی به بهانه عدم همراهی دولت در سیاست اقتصاد آزاد استعفا داد و از کابینه روحانی فرار کرد! افزایش لحظه‌ای نرخ خودرو و تبدیل پراید ۲۰ میلیونی به پراید ۴۰ میلیونی نیز انتقادها از وزیر صنعت را به حد اعلا رساند تا اینکه روحانی، شریعتمداری را از این وزارتخانه جدا کرد و به وزارت کاری که بی‌وزیر شده بود روانه کرد. روحانی فرصت ترمیم کابینه را هم از دست داد، چرا که مدیران میانی را به عنوان وزیر انتخاب کرد تا مشخص شود دولت همانی خواهد بود که بود! معاون نوبخت به عنوان وزیر جدید اقتصاد، قائم‌مقام یک ساله وزارت صنعت به عنوان وزیر جدید صنعت، وزیر سابق صنعت به عنوان وزیر جدید کار و معاون آخوندی به عنوان وزیر جدید راه‌وشهرسازی معرفی شدند تا بر همگان ثابت شود که قرار نیست برای اقتصاد اتفاقی رخ دهد.

صف گوشت و گرانی‌های لحظه‌ای و رکوردشکنی‌های بی‌سابقه قیمت‌ها بیش از پیش حضور دولتی‌ها و ارائه توضیح و آرام کردن بازارها را ضروری می‌کرد اما حضور کمرنگ دولت، اقتصاد را بی‌تکلیف‌تر از سابق کرد. وضعیت آنقدر آشفته شد که مسعود نیلی، مغز متفکر اقتصادی دولت هم استعفا داد و روحانی تا توانست علیه اقتصاددانان و فرمول‌های اقتصادی سخن گفت و آن را ناکارآمد دانست. هیچ‌کس مسؤولیت سیاست ارزی و آشفتگی‌ها در بازار را نپذیرفت و روحانی تلویحا اعلام کرد اقتصاددانان مخالف این سیاست نبودند و مسعود نیلی هم اعلام کرد سیاستی که به دلار جهانگیری معروف شده بود را خود دولت تصمیم گرفته و برای روشن شدن موضوع بهتر است فایل صوتی آن جلسه منتشر شود. آخوندی وزیر راه‌وشهرسازی که روحانی آن را برند دولت می‌نامید بعد از جدا شدن از کابینه به صراحت اعلام کرد کشور دچار بی‌دولتی شده است. وی در گفت‌وگویی اعلام کرد: «در ادبیات اقتصاد سیاسی ۲ ماموریت اصلی برای دولت (state) ذکر می‌شود؛ یکی مدیریت تعارض در جامعه و دیگری تولید کالاهای عمومی. اگر دولتی نتواند ۲ ماموریت اصلی مدیریت تعارض و تولید کالای عمومی را انجام دهد، جامعه با خلأ جدی حکمرانی مواجه می‌شود که من این وضعیت را «پدیده بی‌دولتی» نامیده‌ام... مشکلی که ما امروز داریم که می‌توان از آن با عنوان پدیده بی‌دولتی یاد کرد این است که اساساً دولت ظرفیت سازماندهی یک عمل جمعی را ندارد. هم در مرحله اخذ تصمیم دچار نقص است، هم در مرحله اجرا ناتوان است و هم وقتی با مخالفان روبه‌رو می‌شود، کنار زدن این مخالفان از مسیر کار برایش بسیار دشوار است».

اگر از منظر برند دولت بخواهیم سال ۱۳۹۷ را تعریف کنیم به صراحت می‌توانیم بگوییم سال ۹۷ ایران دچار بی‌دولتی محض بود؛ دولت بود اما بی‌تدبیری هم بود و بی‌مدیریتی ضربات کاری و متعددی به اقتصاد زد. اسحاق جهانگیری در آخرین روزهای امسال اعلام کرد همه انتقادها را می‌تواند ۵ دقیقه‌ای پاسخ بگوید اما مطمئن باشید چنین اظهارنظری به خاطر ناتوانی آقای معاون اول از پاسخگویی است، چرا که ۱۱ ماه فرصت پاسخگویی داشت و پاسخی نداد. دولت ماه‌هاست که سخنگو ندارد چون سخنی ندارد. سال ۱۳۹۸ باید دولت علاوه بر کنترل سخت قیمت‌ها و کنترل نرخ ارز و ارزش پول ملی تمام کاستی‌های سال ۱۳۹۷ را هم جبران کند اما آیا می‌توان با این دولت به اقتصاد امیدوار بود؟

دلار جهانگیری

محمد نجارصادقی: سال ۹۷ تا چند ساعت پس از خواندن این جریده توسط شما به پایان می‌رسد. سالی که دیگر می‌توان آن را اقتصادمحورترین سال ۴ دهه پس از انقلاب خواند. در این سال تمام مردم با اقتصاد عجین شدند و کلیدواژه این عجین شدن هم دلار بود. دلار از همان ابتدای سال شروع به بازی درآوردن کرد. عید به پایان نرسیده بود که سیگنال‌های افزایشی از بازار ارز به گوش رسید. با وجود اینکه در پایان سال ۹۶ یا قله قیمت، دلار روی کانال ۴۶۰۰ تومان ثابت ماند و در روزهای عید به خواب فرو رفته بود اما با پایان تعطیلات دلار ساعت به ساعت گران شد. شرایط بحرانی دلار ۶۰۰۰ تومانی در کنار فشارهای سیاسی‌ای که در نخستین بهار دولت دوازدهم به آن وارد شده بود هیات دولت را مجبور به تشکیل جلسه فوق‌العاده کرد. سرانجام در آخرین دقایق ۲۰ فروردین اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور پس از پایان این جلسه رو به روی دوربین خبرنگاران، سیاست تک‌نرخی کردن ارز را اعلام کرد. جهانگیری با اعتماد به نفس کامل حکم تعطیلی تمام صرافی‌ها و فعالان بازار ارز را اعلام کرد و گفت از فردا دیگر هیچ قیمتی جز ۴۲۰۰ تومان برای هر دلار آمریکا رسمیت ندارد و کسانی که به غیر از این قیمت بخواهند خرید و فروش کنند به جرم قاچاق دستگیر خواهند شد!

شاید خود جهانگیری هم فکرش را نمی‌کرد که آن مصاحبه ۳ دقیقه‌ای پراشتباه‌ترین سیاست ارزی کشور را تبیین می‌کرد. اغلب کارشناسان اعم از نهادگرایان، اقتصاد بازار آزاد و حتی طرفداران اقتصاد اسلامی و مقاومتی مواضع تندی نسبت به دلار ۴۲۰۰ تومانی داشتند اما گوش هیچ‌کس بدهکار نبود. چند روز پس از اظهارات جهانگیری دستگیری‌ها شروع شد، تیتر یک تمام رسانه‌ها دلالان میدان فردوسی و سبزه میدان با دستبند بودند. تا چند هفته قیمت دلار هم ثابت ماند اما این دوران خوش‌خوشان دلار ۴۲۰۰ تومانی کمتر از ۴۰ روز عمر داشت. دومین رویداد شبانه و خارج از وقت معمول تاثیرگذار روی اقتصاد ایران در شبانگاه ۱۸ اردیبهشت اتفاق افتاد؛ وقتی که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور دیوانه آمریکا با یک امضا اثر تاریخی «فرجام برجام» را خلق کرد. با خروج آمریکا از برجام شرکت‌هایی که به عنوان دستاورد برجام در ایران شروع به کار کرده بودند هم از کشورمان خارج شدند. زیمنس آلمان، توتال فرانسه، جنرال الکترونیک آمریکا، پژو سیتروئن فرانسه و در نهایت ایرباس فرانسه از اصلی‌ترین خارج‌شدگان از ایران بودند. دوباره به بازار ارز برمی‌گردیم؛ با وجود رفتارهای پلیسی اما این بازار از لحاظ اقتصادی رها شده بود و صرف اقدامات میدانی دولت نمی‌توانست مانع از افزایش قیمت‌ها شود. از سوی دیگر، با حذف صرافی‌ها که می‌توان از آنها به عنوان اصلی‌ترین ابزارهای تنظیم بازار نام برد، عملا کنترل قیمت ارز در بازار آزاد از ید قدرت بانک مرکزی خارج شد. از سوی دیگر، دولت برای کنترل تورم و حفظ رکورد تورم تک‌رقمی که با همین حربه هم توانست در انتخابات رای بیاورد شروع به توزیع ارز دولتی به واردکنندگان کرد. این اقدام را می‌توان تیر خلاص به اقتصادی که تاکنون ۲ ضربه مهلک دلار ۴۲۰۰ تومانی و خروج از برجام خورده بود دانست. دلار در تابستان با یک شیب منظم افزایش قیمت داشت و به ۹۰۰۰ تومان رسید، قیمت کالاهای دیگر هم به همین نسبت افزایش پیدا کرد. در این بین کسی درباره سرنوشت ارزهای دولتی که قرار بود قیمت‌ها را حفظ کند خبر نداشت. تا این زمان، اکثر کالاها اعم از مسکن، لبنیات، مرغ و گوشت حتی سیب زمینی و پیاز تا ۴۰ درصد نسبت به ابتدای سال افزایش قیمت داشتند. این گرانی‌ها که در ادامه سال بیشتر شبیه به شوخی بود منجر به استیضاح مسعود کرباسیان، وزیر امور اقتصادی و دارایی شد؛ استیضاحی که رای آورد و کرباسیانی را که در اقتصاد ایران کارنامه خوبی از خود در شهرداری، گمرک و وزارت نفت به جای گذاشته بود، در آخرین سمت خود ناکام گذاشت. در ابتدای مردادماه هم زمان تصدی‌گری رئیس کل بانک مرکزی به پایان رسید و عبدالناصر همتی جای او را در خیابان میرداماد گرفت. با حضور همتی هم روند صعودی نرخ دلار ادامه یافت و در پایان شهریور حتی به ۱۹ هزار تومان هم رسید.

دلار ۱۹۰۰۰ تومانی و سکه تمام بهار آزادی ۵ میلیونی کشور را در شرایط بحرانی قرار داد و این بار جلسه خروج از بحران با حضور سران سه قوه تشکیل شد. با فرا رسیدن زمان مقرر شده توسط آمریکا برای شروع تحریم نفت ایران یعنی ۱۳ آبان‌ماه و مشخص شدن غیرممکن بودن این موضوع، روند کاهش قیمت ارز هم شروع شد. در همین بازه زمانی شناسایی و اعدام سلاطین از قیر گرفته تا سکه هم شروع شد و حتی بیش از ۵۰۰ دلال هم دستگیر شدند. در این شرایط خاص یک اتفاق عجیب هم در هیات دولت رخ داد؛ تمام لیبرال‌های دولت عزم خروج از کابینه کردند. نخستین نفری که ساز جدایی زد کسی نبود جز مسعود نیلی، دومین نفر نیز محمد آخوندی بود. گرانی دلار یک اتفاق بد را هم رقم زد و آن این بود که اغلب تولیدکنندگان به هوای سود بیشتر کالای خود را صادر می‌کردند که همین موضوع کمبود کالا را در روزهای پایانی سال رقم زد. پس از التهابات پاییز قیمت دلار از ۱۰۰۰۰ تومان تا ۱۵۰۰۰ تومان نوسان داشت اما در نهایت در پایان سال قیمت دلار در کانال ۱۲۰۰۰ تومان که به معنای رشد ۴۰۰ درصدی نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل بود قرار گرفت.

فناوری اطلاعات در سال ۹۷

■ محبوب شدن «رمزارز»ملی

مهم‌ترین خبر حوزه فناوری و اطلاعات سال ۹۷ محبوب شدن رمزارزها برای حاکمیت بود. این اهمیت به حدی بود که حتی موضوع هشتمین همایش سالانه بانکداری کشور را هم به خود اختصاص داد. آنطور که پیداست به دلیل شرایط تحریمی تمام دست‌اندرکاران پولی و مالی کشور به دنبال راه جدیدی برای انتقال درآمد حاصل از نفت به داخل کشور هستند. بانک مرکزی، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و بخش عظیمی از اکوسیستم حوزه مالی کشور با حضور در این همایش رغبت خود را نسبت به حرکت به‌سمت رمزارزها نشان دادند، البته این رغبت تنها به رمزارز محدود شده ملی بود و نه رمزارزهای جهان‌شمول شناخته شده در جهان. همچنین بانک مرکزی برای نخستین‌بار از یک پیش‌نویس قانونی برای رمزارزها رونمایی کرد. این پیش‌نویس با وجود اینکه نتوانست رضایت فعالان حوزه رمزارز کشور را به خود جلب کند اما گامی بزرگ مبنی بر پذیرش این فناوری در کشور بود. این پیش‌نویس با وجود اینکه خرید و فروش رمزارزها را در ایران غیرقانونی می‌دانست اما ارزکاوی را موضوعی قانونی قلمداد کرده بود. موضوع دیگر رونمایی از رمزارز ملی بود، رمزارزی که نه قابلیت استخراج داشت و نه غیرمتمرکز بود! رمزارزی دقیقا شبیه به «پترو»ی ونزوئلا یا نسخه الکترونیکی روبل روسیه که تاکنون هیچ کارنامه خوبی نداشته‌اند. تجربه کشورهایی که ارز دیجیتال ملی به صورت متمرکز ایجاد کرده‌اند نشان می‌دهد یا این ارزها شکست خورده‌اند یا حداقل به اهدافی که دنبال آن بودند، نرسیده‌اند. با وجود این تجارب، به نظر می‌رسد سیاست‌گذار پولی و مالی ایران دوباره می‌خواهد تجربه کشورهای دیگر را تکرار کند. ارز دیجیتال ملی که بیشتر شبیه توکن پرداخت است با وجود جذابیت‌هایی که دارد نباید باعث توهم‌هایی مانند دور زدن تحریم‌ها یا وسیله‌ای برای تبادل پولی با کشورهای دیگر شود.

■ ارتباطات تلگرامی

حوزه ارتباطات در سال ۹۶ را هم باید در تلگرام خلاصه کرد، تلگرامی که در اردیبهشت‌ماه به صورت رسمی فیلتر شد و چند هفته بعد از آن پوسته‌های فارسی همین برنامه جای آن را

گرفتند. البته هنوز نحوه مدیریت طلاگرام و هاتگرام مشخص نیست اما این دو پوسته توانسته‌اند بیش از ۳۰ میلیون مخاطب را به خود جلب کنند.

ایجاد پوسته‌های ایرانی تلگرام صدای پیام‌رسان‌های بومی را درآورد و اکثر آنها عدم تمایل مردم به برنامه‌های ایرانی را وجود این برنامه‌ها می‌دانند. به دلیل مشخص نبودن مسؤولیت طلاگرام و هاتگرام تاکنون هیچ کس به این انتقادات جواب نداده است. در این سال به غیر از کم‌مهری‌ای که به پیام‌رسان‌های بومی شد، شاهد توقف فعالیت شبکه ملی اطلاعات هم بودیم. تحریم برنامه‌های ایرانی روی نرم‌افزار IOS اتفاق مهم دیگری بود که در سال ۹۷ رخ داد، البته این تحریم از سال گذشته و با دستور خزانه‌داری آمریکا شروع شده بوده و انفعال دیپلماتیک در حوزه ارتباطات موجب تاثیرگذاری این موضوع شد.

■ سیل‌نقدینگی

آمارهای رسمی متغیرهای پولی و بانکی به روشنی اوضاع اقتصاد کلان کشور را نشان می‌دهد. میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص در پایان آبان‌ماه با رشد ۳۱/۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل به ۴۶ هزار و ۱۴۰ میلیارد تومان رسیده است. طبق آمار بانک مرکزی، حجم پول با رشد ۴۳/۴ درصدی، ۲۴۴ هزار و ۵۵۰ میلیارد تومان و حجم شبه‌پول به رقم ۱۴۸۰ هزار و ۶۵۰ میلیارد تومان رسیده که نسبت به آبان‌ماه سال قبل ۱۸/۱ درصد رشد داشته است. میزان نقدینگی در پایان آبان، ۱۷۲۵ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان محاسبه شده است که این رقم در طول یک سال منتهی به آبان‌ماه امسال ۲۱/۱ درصد و در ۸ ماهه سال جاری ۱۲/۸ درصد رشد کرده است. حجم پایه پولی به عدد ۲۴۱ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده که نسبت به آبان‌ماه سال گذشته ۲۲/۶ درصد افزایش داشته است.

نقدینگی در واقع مجموعه پول شامل سپرده‌های دیداری بخش غیردولتی نزد بانک‌ها و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص و شبه‌پول شامل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار، سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های متفرقه نقدینگی است که به صورت خلاصه می‌توان مجموع اسکناس و مسکوکات و منابع اعتبارات بانکی را مهم‌ترین اجزای تشکیل‌دهنده نقدینگی به حساب آورد. حجم نقدینگی ۱۷۰۰ هزار میلیارد تومانی و در عین حال تورم بالا و گرانی‌های بی‌سابقه نشان می‌دهد نقدینگی هنگفتی وجود دارد که درصد بسیار ناچیزی از آن صرف تولید می‌شود و ما با پدیده نقدینگی سرگردان مواجه هستیم. می‌توان گفت شیب تند افزایش نقدینگی نتیجه عملکرد مدیران سرگردان است. این وضعیت نتیجه جزیره‌ای بودن مدیریت اقتصادی است؛ مدیریتی که مشخص نیست چه کسی برای آن تعیین‌تکلیف می‌کند؛ محمدباقر نوبخت رئیس سازمان برنامه و بودجه یا محمد نهاوندیان معاون اقتصادی روحانی، محمود واعظی رئیس دفتر رئیس‌جمهور یا عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی.

مقایسه قیمت کالاها در ابتدا و انتهای سال ۹۷

کالا	واحد	قیمت ابتدای سال	قیمت انتهای سال
برنج ایرانی درجه یک	یک کیلوگرم	۱۲۶۰۰	۱۵۰۰۰
برنج خارجی درجه یک	یک کیلوگرم	۷۵۰۰	۱۲۰۰۰
گوشت گوسفند	یک کیلوگرم	۴۳۰۰۰	۱۱۰۰۰۰
گوشت گاو یا گوساله	یک کیلوگرم	۳۶۰۰۰	۸۵۰۰۰
مرغ	یک کیلوگرم	۸۲۰۰	۱۴۵۰۰
شیر پاستوریزه	یک لیتر	۲۸۰۰	۴۲۰۰
ماست پاستوریزه	یک کیلوگرم	۳۹۰۰	۸۰۰۰
تخم‌مرغ	یک شانه	۱۱۰۰۰	۱۹۰۰۰
روغن مایع	یک لیتر	۵۴۰۰	۱۲۰۰۰
کره پاستوریزه	۱۰۰ گرم	۳۴۰۰	۵۰۰۰
موز	یک کیلوگرم	۶۶۰۰	۱۳۰۰۰
پرتقال	یک کیلوگرم	۲۰۰۰	۴۰۰۰
تن ماهی	یک عدد	۶۰۰۰	۱۲۰۰۰
چای دوغزال	۵۰۰ گرم	۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
پسته درجه یک	یک کیلوگرم	۵۰۰۰۰	۱۸۵۰۰۰
پوشک مولفیکس ۱۴ تایی	یک عدد	۱۰۵۰۰	۳۰۰۰۰